

COMISIA ANTI-SĂRĂCIE ȘI DE PROMOVARE A INCLUZIUNII SOCIALE

Concepția strategică a CASPIS 2002

1. Caracteristici ale Comisiei Anti-Sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale (CASPIS) – fost înființată în aprilie 2001 prin decizia Primului Ministru.

După un an de experiență, organizarea și funcționarea Comisiei a fost definitivată prin Hotărâre de Guvern în iulie 2002 (HG nr. 705/3.06.2002). Un prim rezultat al activității comisiei este **Planul Național Anti-Sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale (PNAinc)**, adoptat în iulie 2002 (HG nr. 829/31.06.2002) de către Guvern ca program oficial de guvernare.

Rolul CASPIS este **de a coordona** dezbaterile privind măsurile anti-sărăcie, **de a furniza un cadru de acțiune** în care alte organisme pot coordona implementarea unor măsuri sau se pot concentra pe propriile programe anti-sărăcie precum și de a sprijini ceilalți membri în îndeplinirea sarcinilor lor statutare.

De asemenea, **CASPIS monitorizează** impactul general al strategiilor anti-sărăcie, profilul și dinamică sărăciei și elaborează rapoarte speciale privind aspectele specifice ale excluziunii sociale. În cazul în care Guvernul o cere, Comisia elaborează buletine și rapoarte privind aspectele importante ale sărăciei sau alte probleme sociale.

2. Opțiunile strategice

Coordonarea efortului guvernamental, utilizând ca instrument, în primul rând, Planul Anti-Sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale, complementar cu studii și evaluări ale politicilor sociale anti-sărăcie și promovare a incluziunii sociale;

Implicarea partenerilor sociali (patronat, sindicate, autorități locale, organizații non-guvernamentale), dar și a reprezentanților organizațiilor internaționale din România (Uniunea Europeană, Banca Mondială, PNUD, UNICEF, DFID);

Utilizarea cunoștințelor științifice în procesul de combatere a sărăciei și promovare a incluziunii sociale;

Susținerea Consiliilor Județene în dezvoltarea și implementarea Planurilor proprii anti-sărăcie și promovare a incluziunii sociale;

Dezvoltarea capacităților întregii societăți de a deveni conștientă de problemele sociale grave și de a dezvoltă programe sociale în vederea combaterii acestora.

3. Prezentarea Planului Național Anti-Sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale (PNAinc)

În procesul de elaborare al Planului au fost antrenați experți din sistemul guvernamental, reprezentanți ai partenerilor sociali (patronat, sindicate, organizații non-guvernamentale) iar etapele au fost următoarele:

a) cristalizarea concepției PNAinc – două runde de **consultări** la nivelul guvernamental, cu partenerii sociali, precum și cu experții din mediul academic;

b) consultări cu reprezentanți ai organizațiilor internaționale: Comisia Uniunii Europene, Banca Mondială, PNUD, specialiști din programul DFID;

c) discutarea Planului în cadrul CASPIS, pentru **avizare**;

d) adoptarea PNAinc de către Guvern prin Hotărâre de Guvern - iulie 2002;

e) lansarea oficială de către Primul-Ministru în dată de 20 septembrie 2002.

Planul propune obiective pe două orizonturi de timp

Pe termen mediu/lung:

Pe termen scurt: **și este structurat pe trei secțiuni:**

I. Planul global de prevenire și absorbție a sărăciei și promovare a incluziunii sociale;

II. Componentele sectoriale ale Planului Național Anti-Sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale;

III. Analiza situației actuale

Planurile sectoriale au fost elaborate în colaborare cu ministerele/organismele guvernamentale responsabile de domeniile respective. Ele conțin obiective de prevenire și absorbție a sărăciei și excluziunii sociale, specifice sectorului respectiv. Marea majoritate a acestor obiective sunt deja incluse, într-o formă mai mult sau mai puțin explicită, în strategiile/planurile organismelor guvernamentale responsabile. Formularea distinctă a acestor planuri sectoriale are ca intenție stimularea unei mai bune focalizări a tuturor organismelor guvernamentale pe realizarea obiectivelor globale ale PNAinc.

Concepția sistemului de monitorizare a sărăciei este de asemenea prefigurată în PNAinc.

4. Obiective CASPIS

Elaborarea Planului Național Anti-sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale, dezvoltat împreună cu partenerii sociali și asumat ca o parte a Programului de Guvernare;

Constituirea unui sistem de monitorizare a sărăciei și incluziunii sociale și de implementare a Planului Național Ant sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale;

Sprijinirea autorităților județene în elaborarea și implementarea unor programe județene anti-sărăcie și incluziune socială;

Promovarea acțiunilor sociale, a capacitații de identificare și soluționare a problemelor sociale.

5. Contextul integrării europene

La sfârșitul anului 2001, Comisia europeană, pe baza Planului Național Antisărăcie și Promovare a Incluziunii 727f58h Sociale, a elaborat un Program de acțiune al Comunității Europene, având ca obiectiv central, diminuarea sărăciei până în anul 2010 și anume reducerea proporției celor care trăiesc sub pragul sărăciei, de la 18% în prezent, la 15% în 2005 și la 10% în 2010, precum și înjumătățirea numărului de copii săraci până în anul 2010.

Planul Național Antisărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale este elaborat în acord cu filozofia formulată de Comisia Europeană.

CASPIS are funcții de concepție, evaluare și monitorizare a politicilor antisărăcie și de promovare a incluziunii sociale.

Planul Național Antisărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale reprezintă un instrument important de activare a programelor de dezvoltare socială, atât la nivel național, cât și local.

CASPIS nu intenționează să fie un supraminister sau un alt minister al guvernului. Ea este o comisie interministerială, cu o participare nonguvernamentală largă.

Funcționarea ei se realizează doar prin organisme guvernamentale existente.

6. Activitatea CASPIS la nivel județean

Conform HG 705/2002, printre atribuțiile CASPIS se numără sprijinirea autorităților publice locale în elaborarea și aplicarea unor programe anti-sărăcie și de promovare a incluziunii sociale.

PNAinc aprobat prin HG 829/2002 prevede ca obiectiv strategic prioritar pentru 2002-2004 elaborarea de Planuri județene anti-sărăcie și promovare a incluziunii sociale.

Comisiile Județene Anti-Sărăcie s-au constituit prin Hotărâre a Consiliului Județean/Local în 41 de județe și cele 6 sectoare ale Municipiului București.

Președinții CJASPIS sunt: prefectul județului și președintele Consiliului Județean. Fiecare CJASPIS este susținută de un secretariat tehnic cu 3-6 membri din cadrul Consiliului Județean, Prefecturii și serviciilor publice descentralizate.

7. Responsabilități CJASPIS

- elaborarea unei diagnoze privind problemele socio-economice ale județului;
- elaborarea Planului Județean Anti-Sărăcie și Promovarea Incluziunii Sociale;
- coordonarea Planurilor Județene;
- monitorizarea programelor legate de sărăcie;
- crearea unei baze de date sociale, la nivelul județului;
- selectarea ONG-urilor care pot realiza programe sociale .

Comisiile Județene Anti-Sărăcie sunt responsabile alături de administrația locală, de implementarea și finanțarea Planurilor Anti-Sărăcie la nivel județean.

Sistemul de monitorizare include doua componente:

- a)** sistemul de monitorizare a sărăciei și incluziunii sociale;
- b)** monitorizarea de programe.

CASPIS este unul din partenerii de bază ai Guvernului României, în pregătirea Memorandumului de Incluziune Socială.

ELABORAREA PLANULUI ANTI-SĂRĂCIE LA NIVEL JUDEȚEAN

Obiectivele prioritare ale Planului Anti-Sărăcie la nivel județean implementează obiectivele strategice la nivel național pe termen scurt și mediu, astfel:

- Eradicarea fenomenului copiilor străzii;
- Asigurarea de locuințe pentru familiile fără adăpost;
- Constituirea unui sistem de suport pentru tinerii care părăsesc instituțiile de protecție pentru copiii abandonați;
- Accesul integral la învățământul obligatoriu;

- Implementarea sistemului județean/local de servicii de asistență socială centrat pe familie și comunitate.
- Elaborarea și implementarea unei strategii de implementare a serviciilor de asistență socială pentru vârstnici; posibilitățile de suport financiar prin parteneriat acordat din fondurile MMSSF și posibil al instituțiilor internaționale.

9. Implementarea Planului Județean Anti –Sărăcie

CASPIS oferă județelor, prin activitatea consultanților săi, sprijin pentru elaborarea Planului concret de implementare. Comisiile Județene Anti-Sărăcie sunt responsabile, alături de administrația locală, de implementarea și finanțarea Planurilor anti-sărăcie la nivel de județ.

9.1. Obiective strategice – Program de implementare

I. Eliminarea sărăciei extreme:

- Garantarea unui venit minim pentru fiecare cetățean;
- Asigurarea de adăposturi temporare pentru persoane, familii fără locuință;
- Reducerea numărului de locuințe ce oferă condiții de locuit inumane, degradante;
- Constituirea unui mecanism de suport financiar de urgență pentru situații individuale și colective de dezastru.

II. Eliminarea situațiilor de excluziune sociala severa și promovarea incluziunii sociale:

Îmbunătățirea accesului la servicii de asistentă medicală;

Asigurarea accesului universal la educația primară și gimnazială;

Generalizarea treptată a participării la educația profesională și liceală;

Asigurarea accesului la serviciile de asistentă socială a tuturor celor aflați în situație de dificultate;

Creșterea oportunităților de ocupare;
Eradicarea fenomenului copiii străzii;
Eradicarea cazurilor de lipsa a identității legale;
Asistarea copiilor aflați în situație de risc major;
Asistența socială pentru vârstnici;
Îmbunătățirea și diversificarea formelor de suport pentru persoanele cu handicap;
Prevenirea traficului de persoane, a exploatarei sexuale a copiilor și adulților și dezvoltarea capacității de recuperare a victimelor;
Prevenirea excluziunii sociale datorate criminalității;
Instituirea unei noi legislații cu privire la delincvența juvenilă;
Suport pentru populația de romi;
Program de prevenire și combatere a violentei în familie;
Combaterea tuturor formelor de discriminare a femeilor și promovarea egalității de șanse;
Suport pentru tinerii care ies la 18 ani din sistemul de instituții.

III. Absorbția treptată a sărăciei persoanelor economic active și a pensionarilor:

O politică economică orientată activ spre relansarea economiei și creșterea competitivității;
O politică salarială orientată spre scăderea sărăciei și creșterea ocupării;
Absorbția sărăciei pensionarilor;
Reducerea energică a criminalității și corupției ca factor de sărăcie;
O politică de egalizare a șanselor sociale prin creșterea oportunităților de dezvoltare a grupurilor defavorizate;
Creșterea investițiilor în educație și sănătate;
Îmbunătățirea condițiilor de acces a tinerilor în viață adultă;
Creșterea accesului la utilitățile publice pentru categoriile defavorizate.

IV. Asigurarea condițiilor decente de viață pentru copii și a accesului la oportunitățile de dezvoltare:

Suport mai accentuat pentru familiile cu copii;

Creșterea participării copiilor la învățământul preșcolar;

Reducerea numărului de copii abandonați;

Creșterea stării de sănătate a copiilor și tinerilor;

Suport special pentru copiii care trăiesc în condiții de sărăcie extrema.

9.2. Sistemul de monitorizare și evaluare a politicilor de combatere a sărăciei și promovare a incluziunii sociale

În cazul Planului Național Anti-Sărăcie și Promovare a Incluziunii 727f58h Sociale, monitorizarea și evaluarea urmăresc:

Dinamica proceselor sociale specifice sărăciei și grupurilor sociale excluse;

Implementarea planului național.

3.3. "Actori" și responsabilități

„Actorii” cu rol managerial sunt implicați la diferite nivele în procesul de monitorizare și evaluare, astfel:

CASPIS monitorizează implementarea Planului Național și dinamica sărăciei;

La nivelul ministerelor sunt monitorizate strategiile sectoriale;

Primăriile și Consiliile Locale sau Prefecturile și Consiliile Locale implementează programele de monitorizare județene.

9.4. Activități de cercetare și diseminare

La propunerea CASPIS a fost inițiată o serie de cercetări din domeniul sărăciei și excluziunii sociale în parteneriat cu diferite instituții din domeniul social. Pe baza rezultatelor acestor cercetări se fac propuneri de politică socială în domeniul sărăciei și excluziunii sociale.

9.5. Memorandumul de incluziune socială

CASPIS este unul dintre partenerii de baza ai Guvernului României în pregătirea Memorandumului de Incluziune Socială. Elementele esențiale ale Memorandumului în îndeplinirea cărora CASPIS consideră că poate juca un rol esențial sunt:

Măsurarea dimensiunii sărăciei și identificarea problemelor majore;

Dezvoltarea unui sistem social statistic;

Elaborarea unei strategii naționale integrate de combatere a sărăciei și excluziunii sociale luând în considerare obiectivele fixate de UE;

Promovarea accesului la resurse, drepturi, bunuri și servicii;

Suportul acordat persoanelor cu dizabilități și grupurilor defavorizate, sărăcia copilului și a zonelor defavorizate;

Reducerea diferențelor de gen și promovarea politicilor de egalitate pentru incluziunea socială.

CASPIS consideră că este utilă realizarea unui parteneriat cu autoritățile naționale în sarcina cărora cade îndeplinirea acestor atribuții, în mod special cu Ministerul Muncii Solidarității Sociale și Familiei.